

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2007-10-23

Närvarande: Regeringsrådet Rune Lavin, justitierådet Marianne Lundius och regeringsrådet Karin Almgren.

Obligatorisk registrering av riksdagsledamöternas åtaganden och ekonomiska intressen

Konstitutionsutskottet har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen.

Remissen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Margareta Landerholm, biträdd av fil. dr. Thomas Larue.

Remissen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Det remitterade lagförslaget innehåller förslag till ändringar i lagen i syfte att göra registreringen av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen obligatorisk. Personuppgiftslagen (1998:204) är subsidiär i förhållande till denna lag. Någon anpassning till personuppgiftslagen har emellertid inte skett. Det får anses angeläget att lagen kompletteras med nödvändiga särregler och förtydliganden.

Med personuppgiftsansvarig avses enligt 3 § personuppgiftslagen den som ensam eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen med och medlen för behandlingen av personuppgifter. En uttrycklig bestämmelse om vilken myndighet som är personuppgiftsansvarig

bör införas i lagen (jfr Lagrådets yttrande i prop. 1997/98:108 s. 125). Att döma av innehållet i lagens första paragraf bör riksdagsförvaltningen utses som ansvarig. Ändamålet med registret har dock uttryckligen bestämts i 5 §.

Bestämmelsen om rättelse i 28 § personuppgiftslagen gäller enbart korrigerande av personuppgifter som inte har behandlats i enlighet med personuppgiftslagen eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av lagen. Paragrafen stipulerar således inte någon rättelseskyldighet när behandling av personuppgifter skett i strid med bestämmelser i den nu aktuella lagen. Även skadeståndsbestämmelsen i 48 § personuppgiftslagen har en sådan utformning att dess tillämpning inskränks till skada och kränkning som förorsakats av behandling av personuppgifter i strid med personuppgiftslagens regler. Lagen om registrering av riksdagsledamöternas åtaganden och ekonomiska intressen bör därför kompletteras med en paragraf, enligt vilken bestämmelserna i personuppgiftslagen om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt den remitterade lagen.

En riksdagsledamot skall enligt den föreslagna 4 § anmäla relevanta uppgifter till registret. Det framgår inte av remissen om ledamoten efter uppgiftslämnandet kan motsätta sig behandling av uppgifterna. Om sådan behandling avses kunna ske trots att ledamoten återkallat sitt samtycke bör lagen kompletteras med en uttrycklig bestämmelse härom. Vad som föreskrivs i 12 § andra stycket personuppgiftslagen är begränsat till behandling enligt denna lag.

Av lagen framgår inte att uppgifterna i registret är offentliga. För tydlighetens skull bör detta på något sätt komma till uttryck i lagen (jfr 9 § lagen [2000:1087] om anmälningsskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument).

Enligt 52 § första stycket personuppgiftslagen får en myndighets beslut om bl.a. rättelse överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Den nu aktuella lagen bör kompletteras med en bestämmelse om att riksdagsförvaltningens beslut om rättelse får överklagas (jfr 6 § lagen [1989:186] om överklagande av administrativa beslut av riksdagsförvaltningen och riksdagens myndigheter och 9 kap. 5 § riksdagsordningen).

Nya 8 §

För att fylla sitt syfte att ge en samlad information om riksdagsledamöternas åtaganden och ekonomiska intressen bör registret även innehålla uppgifter om skulder.

Lagrådet lämnar förslaget i övrigt utan erinran.